

Saksnr. 24/2506
22.05.2024

Høyringsnotat

Forslag til endra skattereglar for introduksjonsstønad

Innhald

1	Innleiing og samandrag	3
2	Gjeldande rett	4
3	Departementet sine vurderingar og forslag	5
4	Økonomiske verknader for den enkelte	7
4.1	Innleiing	7
4.2	Stønad på 2 G (over 25 år)	7
4.3	Stønad på om lag 1,33 G (under 25 år, bur ikkje med foreldre)	9
4.4	Stønad på om lag 0,67 G (under 25 år, bur med foreldre)	10
5	Administrative og økonomiske konsekvensar	11
6	Ikrafttreding	12
7	Forslag til lovendingar	12

1 INNLEIING OG SAMANDRAG

I samråd med Arbeids- og inkluderingsdepartementet foreslår Finansdepartementet at skattereglane for introduksjonsstønad vert lagde om frå pensjonsskatt til lønsskatt.

Introduksjonsstønad er ei yting som vert gjeven til deltakarar i introduksjonsprogrammet for nykomne innvandrarakar. Stønaden har i dag minsteifrådrag etter reglane for pensjon og same trygdeavgiftssats som pensjon. Andre trygdeytingar i yrkesaktiv alder vert derimot skattlagde som løn. Departementet meiner dette bør ryddast opp i, og foreslår at også introduksjonsstønad skal skattleggjast som løn. Med skattereglane for 2024 inneber dette samla sett at skatten på introduksjonsstønad aukar noko, men skatteendringa er avgrensa.

Etter Russlands fullskala invasjon av Ukraina har vi hatt høge tal på personar som søker vern i Noreg, og over tid høgare enn nabolanda våre. Dei som kjem hit, skal ha eit trygt og godt opphald. Den store tilstrøyminga gjev eit press på høvet til god integrering. Fleire innstrammingstiltak har vore sende på høyring eller er iverksette for å bringe talet til eit meir berekraftig nivå, på linje med andre land. Ein reduksjon i introduksjonsstønaden etter skatt kan bidra i same retning. Dette er likevel ikkje avgjerande for forslaget, sidan det uansett bør ryddast opp i skattereglane for introduksjonsstønad, og reduksjonen i stønaden etter skatt er relativt liten.

Departementet legg opp til at endringa skal gjelde frå og med inntektsåret 2025.

Departementet viser til framlegg til endringar i skatteloven § 6-32 og folketrygdloven § 23-3.

2 GJELDANDE RETT

Introduksjonsstønad vart innført frå 2003 etter framlegg i Ot.prp. nr. 28 (2002–2003). Stønaden vert gjeven til deltakarar i introduksjonsprogrammet for nykomne innvandrarar, sjå integreringsloven § 19. Integrerings- og mangfaldsdirektoratet har anslått at det var om lag 19 500 personar i introduksjonsprogrammet per 1.1.2024, og at 16 400 nye deltakarar startar i løpet av 2024.

Utmålinga av introduksjonsstønaden er fastsett i integreringsloven kapittel 5. Etter § 20 utgjer full introduksjonsstønad 2 G på årsbasis. Deltakarar under 25 år som ikkje bur med foreldre, får 2/3 stønad (om lag 1,33 G), mens deltakarar under 25 år som bur med den éine av eller begge foreldra, får 1/3 stønad (om lag 0,67 G).¹

Dersom mottakaren har rett til visse andre offentlege ytingar, vert introduksjonsstønaden redusert krone for krone mot desse, sjå integreringsloven § 22. Stønaden kan også reduserast etter § 23 andre ledd dersom løna arbeid inngår i introduksjonsprogrammet.

Introduksjonsprogrammet, og dermed den perioden ein mottak introduksjonsstønad, kan maksimalt vare i fire år (tre år med inntil eitt års forlenging) og avheng av sluttmålet, sjå nærare i § 13. Når det gjeld fordrivne frå Ukraina, deltek dei fleste i programmet i seks til tolv månader, mens fleirtalet av andre flyktningar deltek lenger.

Introduksjonsstønaden er skattepliktig inntekt etter skatteloven § 5-42 bokstav d og inngår i personinntekta etter skatteloven § 12-2 bokstav h. Det inneber at stønaden skal ileggjast trinnskatt, trygdeavgift og skatt på alminneleg inntekt.

Det blir gjeve minstefrådrag i introduksjonsstønad etter reglane for pensjonsinntekt, jf. skatteloven § 6-32 første ledd bokstav b. Det reduserer alminneleg inntekt og dermed skatten på alminneleg inntekt. I 2024 skal minstefrådraget i pensjonsinntekt utgjera 40 prosent av inntekta, med ei øvre grense for frådraget på 86 250 kroner.

Det skal betalast trygdeavgift med låg sats av introduksjonsstønad, det vil seie med same sats som for pensjonsinntekt, jf. folketrygdloven § 23-3 andre ledd nr. 1 bokstav d. I 2024 er denne trygdeavgiftssatsen 5,1 prosent.

Personinntekt vert som hovudregel rekna som pensjonsgjevande inntekt etter folketrygdloven § 3-15. Dette gjeld likevel ikkje for mellom anna pensjonsinntekt. På same måte vert heller ikkje introduksjonsstønad rekna som pensjonsgjevande inntekt, jf. folketrygdloven § 3-15 andre ledd bokstav d.

---

¹ I Prop. 101 L (2023–2024) frå Arbeids- og inkluderingsdepartementet er det foreslått at ektefellar og sambuarar som begge deltek i introduksjonsprogrammet og ikkje har barn, framover skal få 5/6 stønad (om lag 1,67 G) kvar.

3 DEPARTEMENTET SINE VURDERINGAR OG FORSLAG

Da introduksjonsstønaden vart innført, følgde fleire trygdeytningar i yrkesaktiv alder (under 67 år) mange av dei same skattereglane som for pensjon. Over tid er reglane lagde om slik at ytingane vert skattlagde som løn. Denne omlegginga har likevel ikkje vorte gjennomført for introduksjonsstønad. Med unntak for gjenlevandepensjon og overgangsstønad rekna etter gamle reglar før etterlattereformen (overgangsreglar i folketrygdlova kapittel 17A), er introduksjonsstønad no *den einaste* skattepliktige trygdeytninga i yrkesaktiv alder som ikkje vert skattlagd som løn.

Departementet meiner at skattereglane for introduksjonsstønad bør vera dei same som for løn og såleis dei same som for andre trygdeytningar i yrkesaktiv alder. I tillegg til at forskjellen i seg sjølv er svakt grunngeven, er det vanskeleg å grunnge kvifor nykomne innvandrarakar har andre (gunstigare) skattereglar enn andre trygdemottakarakar. Lønsskatt på trygdeytningar har vore grunngeve i at det skal vera lettare å forstå verknadene av å gå over frå trygd til arbeidsinntekt. Dette omsynet gjeld også for mottakarakar av introduksjonsstønad.

Eit tilleggsmoment er at introduksjonsstønaden vert samordna mot andre trygdeytningar og eventuell løn fra arbeid som er del av introduksjonsprogrammet. Det er formålstenleg at introduksjonsstønaden i størst mogleg grad følgjer dei same skattereglane som han vert samordna imot. Til dømes vert introduksjonsstønaden redusert med 100 kroner dersom ein har rett til 100 kroner i dagpengar. Skatten på dagpengar kan i dag verte noko høgare enn på introduksjonsstønad, og ein kan dermed få lågare inntekt etter skatt samla sett av å ha rett til dagpengar enn om ein ikkje har det. Det er ikkje ein tilsikta verknad av regelverket.

Som omtalt i punkt 2 vert minstefrådraget i introduksjonsstønad berekna etter reglane for pensjon, det vil seie med noko lågare sats og maksimalt frådrag enn minstefrådraget i løn. Det trekkjer i retning av at stønaden vert skattlagd høgare enn løn. Samtidig vert han ilagd trygdeavgift som pensjon (5,1 pst.), som er lågare enn for løn (7,8 pst.). Det trekkjer i retning av at han vert skattlagd lågare enn løn. Trygdeavgifta vil vanlegvis bety mest, slik at samla skatt på introduksjonsstønad er noko lågare enn for løn.

Departementet foreslår at skattereglane for introduksjonsstønad vert endra til lønsskatt. Som følgje av at reglane for minstefrådrag og trygdeavgift trekkjer i ulik retning, gjev lønsskatt ei avgrensa endring i den årlege ytinga etter skatt, sjå punkt 4. Departementet meiner derfor at satsane ikkje skal justerast som følgje av endra skattereglar. Dette bør også sjåast i lys av det høge talet på nykomne innvandrarakar i Noreg samanlikna med andre land, og at det er eit ønske å redusere dette talet noko. Endringa i ytinga etter skatt i forslaget er likevel lita.

Inntekter som vert ilagde trygdeavgift med ordinær sats, som løn, vert samtidig ofte rekna som pensjonsgjevande inntekt. Departementet meiner likevel at det ikkje er naturleg å rekne introduksjonsstønaden som pensjonsgjevande inntekt no som

regjeringa har foreslått ulike tiltak for å redusere kostnadene knytte til nykomne innvandrarar. Det ville ha gjeve auka trygdeutgifter knytte til nykomne innvandrarar. Mellom anna supplerende stønad til uføre flyktingar vert også skattlagd som løn utan å vera pensjonsgjevande inntekt.

4 ØKONOMISKE VERKNADER FOR DEN ENKELTE

4.1 Innleiing

Dette punktet illustrerer verknaden av at minstefrådraget og trygdeavgifta for introduksjonsstønad blir endra frå pensjonsskattereglar til lønsskattereglar.

I rekneeksempla er satsane for introduksjonsstønad på årsbasis lagde til grunn. Vidare er det lagt til grunn at mottakaren ikkje har andre inntekter og ingen andre frådrag enn standard frådrag (minstefrådrag og personfrådrag).

Skattereglane for 2024 og eit anslag på det gjennomsnittlege grunnbeløpet for 2024 på 122 200 kroner er lagde til grunn. Anslaget for grunnbeløpet er basert på lønsvekst-anslaga i Nasjonalbudsjettet 2024. I reguleringa av grunnbeløpet med verknad frå 1. mai vert i staden lønsvekstanslaga i revidert budsjett nytta.

4.2 Stønad på 2 G (over 25 år)

Dagens reglar:			
Introduksjonsstønad	244 450	Trygdeavgift (5,1 pst.)	12 450
= Personinntekt	244 450	Trinnskatt, trinn 1 (1,7 pst.)	600
– Minstefrådrag (40 pst., maks. 86 250 kr)	86 250		
– Personfrådrag	88 250		
= Skattbar alm. inntekt	69 950	Skatt alm. inntekt (22 pst.)	15 400
		Sum skatt	28 500
		Stønad etter skatt	216 000
Forslag til nye reglar:			
Introduksjonsstønad	244 450	Trygdeavgift (7,8 pst.)	19 050
= Personinntekt	244 450	Trinnskatt, trinn 1 (1,7 pst.)	600
– Minstefrådrag (46 pst., maks. 104 450 kr)	104 450		
– Personfrådrag	88 250		
= Skattbar alm. inntekt	51 750	Skatt alm. inntekt (22 pst.)	11 400
		Sum skatt	31 100
		Stønad etter skatt	213 400
		Endring etter skatt	-2 600

Kjelde: Finansdepartementet.

Deltakarar i introduksjonsprogrammet som er over 25 år, får introduksjonsstønad på 2 G. Med anslått gjennomsnittleg grunnbeløp for 2024 utgjer dette om lag 244 450 kroner før skatt. Sidan det er lagt til grunn at introduksjonsstønaden er einaste inntekt, vert personinntekta det same.

I dag er introduksjonsstønad ilagd trygdeavgift med låg sats (5,1 pst.), som pensjon. Trygdeavgifta vert rekna av heile inntekta. Det gjev ei trygdeavgift på om lag 12 450 kroner. Vidare overstig personinntekta innslagspunktet for trinn 1 i trinnskatten på 208 050 kroner. Trinnskatten vert om lag 600 kroner (1,7 pst. av differansen mellom 244 450 og 208 050 kroner).

Minstefrådrag vert gjeve etter reglane for pensjon. Det betyr at minstefrådraget skal utgjera 40 pst. av stønaden, men maksimalt 86 250 kroner. 40 pst. av stønaden overstig 86 250 kroner, slik at minstefrådraget vert avgrensa til dette. Etter personfrådrag på 88 250 kroner vert den skattbare alminnelege inntekta om lag 69 950 kroner. Skatten på alminneleg inntekt vert 15 400 kroner.

Samla skatt på introduksjonsstønaden vert dermed om lag 28 500 kroner, og introduksjonsstønaden etter skatt vert om lag 216 000 kroner.

Etter forslaget vert trygdeavgifta endra til mellomsats (7,8 pst.), som løn. Trygdeavgifta aukar da til om lag 19 050 kroner. Trinnskatten vert uendra på om lag 600 kroner.

Samtidig vert minstefrådraget endra til reglane for løn og dermed auka. Minstefrådraget skal da utgjera 46 pst. av stønaden, men maksimalt 104 450 kroner. 46 pst. av stønaden på 244 450 kroner utgjer meir enn 104 450 kroner, slik at minstefrådraget vert avgrensa til dette. Etter personfrådrag vert den skattbare alminnelege inntekta om lag 51 750 kroner, og skatten på alminneleg inntekt vert redusert til 11 400 kroner.

Med trygdeavgift og minstefrådrag som løn vert dermed den samla skatten på introduksjonsstønaden om lag 31 100 kroner, og stønaden etter skatt 213 400 kroner. Det er ein reduksjon på om lag 2 600 kroner på årsbasis, som tilsvarar 1,2 pst.

4.3 Stønad på om lag 1,33 G (under 25 år, bur ikkje med foreldre)

Dagens reglar:			
Introduksjonsstønad	163 000	Trygdeavgift (5,1 pst.)	8 300
= Personinntekt	163 000	Trinnskatt	0
- Minstefrådrag (40 pst., maks. 86 250 kr)	65 200		
- Personfrådrag	88 250		
= Skattbar alm. inntekt	9 550	Skatt alm. inntekt (22 pst.)	2 100
		Sum skatt	10 400
		Stønad etter skatt	152 550
Forslag til nye reglar:			
Introduksjonsstønad	163 000	Trygdeavgift (7,8 pst.)	12 700
= Personinntekt	163 000	Trinnskatt	0
- Minstefrådrag (46 pst., maks. 104 450 kr)	74 950		
- Personfrådrag	88 250		
= Skattbar alm. inntekt	0	Skatt alm. inntekt (22 pst.)	0
		Sum skatt	12 700
		Stønad etter skatt	150 250
		Endring etter skatt	-2 300

Kjelde: Finansdepartementet.

Deltakarar i introduksjonsprogrammet som er under 25 år og ikkje bur med foreldre, får 2/3 av full stønad på 2 G. Det inneber at stønaden blir om lag 1,33 G, det vil seie om lag 163 000 kroner.

Med dagens trygdeavgiftssats på 5,1 pst. vert trygdeavgifta 8 300 kroner. Stønaden er lågare enn innslagspunktet for det lågaste trinnet i trinnskatten, slik at det ikkje vert nokon trinnskatt på stønaden. Minstefrådrag som pensjon vert 40 pst. av stønaden, det vil seie 65 200 kroner. Etter personfrådrag vert skattbar alminneleg inntekt om lag 9 550 kroner og skatten på alminneleg inntekt om lag 2 100 kroner.

Samla skatt vert i dag om lag 10 400 kroner, og stønaden etter skatt vert 152 550 kroner.

Med trygdeavgiftssats på 7,8 pst. aukar trygdeavgifta til 12 700 kroner. Det vert framleis ingen trinnskatt. Minstefrådrag som løn gjer at minstefrådraget aukar til 74 950 kroner (46 pst. av stønaden). Etter personfrådrag vert det inga skattbar alminneleg inntekt og såleis ingen skatt på alminneleg inntekt.

Den samla skatten vert dermed lik trygdeavgifta på 12 700 kroner, og stønaden vert om lag 150 250 kroner etter skatt. Det er ein reduksjon på om lag 2 300 kroner eller 1,5 pst.

4.4 Stønad på om lag 0,67 G (under 25 år, bur med foreldre)

Dagens reglar:			
Introduksjonsstønad	81 500	Trygdeavgift, opptrapping	2 950
= Personinntekt	81 500	Trinnskatt	0
– Minstefrådrag (40 pst., maks. 86 250 kr)	32 600		
– Personfrådrag	88 250		
= Skattbar alm. inntekt	0	Skatt alm. inntekt (22 pst.)	0
		Sum skatt	2 950
		Stønad etter skatt	78 550
Forslag til nye reglar:			
Introduksjonsstønad	81 500	Trygdeavgift, opptrapping	2 950
= Personinntekt	81 500	Trinnskatt	0
– Minstefrådrag (46 pst., maks. 104 450 kr)	37 500		
– Personfrådrag	88 250		
= Skattbar alm. inntekt	0	Skatt alm. inntekt (22 pst.)	0
		Sum skatt	2 950
		Stønad etter skatt	78 550
		Endring etter skatt	0

Kjelde: Finansdepartementet.

Deltakarar i introduksjonsprogrammet som er under 25 år og bur med foreldre, får 1/3 av full stønad på 2 G. Det betyr at stønaden utgjer om lag 0,67 G eller 81 500 kroner.

Trygdeavgifta vert i dette tilfellet bestemt av den nedre inntektsgrensa for trygdeavgift på 69 650 kroner (jf. frikortgrensa på 70 000 kroner). Over den nedre grensa for trygdeavgift skal det betalast trygdeavgift etter ein opptrappingssats på 25 pst. fram til det løner seg å betale trygdeavgift etter dei ordinære satsane (for eksempel 5,1 eller 7,8 pst.). Når stønaden er om lag 81 500 kroner skal det dermed betalast trygdeavgift på 25 pst. av det som overstig 69 650 kroner, altså om lag 2 950 kroner. Dette vil ikkje endrast av forslaget. Dette nivået på stønaden inneber dessutan at det verken vert trinnskatt eller skatt på alminneleg inntekt. Auka minstefrådrag påverkar ikkje dette.

Stønaden etter skatt vert om lag 78 550 kroner både med dagens og nye reglar.

5 ADMINISTRATIVE OG ØKONOMISKE KONSEKVENSA

Endra reglar for skattlegging av introduksjonsstønad med verknad frå 2025 kan medføre nokre kostnader for Skatteetaten til systemendringar.

Departementet legg til grunn at endringa vil vera forenklande både for skattytarane og Skatteetaten, sidan forslaget inneber at introduksjonsstønad vert skattlagd likt som andre trygdeytningar i yrkesaktiv alder.

Provenyverknaden avheng av talet på deltakarar i introduksjonsprogrammet i 2025. Dette er svært usikkert. På usikkert grunnlag vert endringa foreløpig rekna å auke provenyet med om lag 40 mill. kroner påløpt og 32 mill. kroner bokført i 2025.

6 IKRAFTTREDING

Departementet foreslår at endringane trer i kraft straks med verknad frå og med inntektsåret 2025.

7 FORSLAG TIL LOVENDRINGAR

Forslag til lov om endringar i skatteloven og folketrygdloven

I

I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt vert det gjort følgjande endring:

§ 6-32 første ledd bokstav a andre punktum skal lyde:
Tilsvarende gjelder for minstefradrag i arbeidsavklaringspenger, uføretrygd etter folketrygdloven kapittel 12 og uføreytelser fra andre ordninger samt minstefradrag i overgangsstønad etter folketrygdloven § 15-5, *omstillingsstønad* etter folketrygdloven kapittel 17 og *introduksjonsstønad etter integreringsloven kapittel 5*.

II

I lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd vert det gjort følgjande endringar:

§ 23-3 andre ledd nr. 1 bokstav c skal lyde:
c. personinntekt for personer under 17 år eller over 69 år.

§ 23-3 andre ledd nr. 1 bokstav d vert oppheva.

§ 23-3 andre ledd nr. 2 bokstav h og ny bokstav i skal lyde:
h. *omstillingsstønad* etter folketrygdloven kapittel 17,
i. *introduksjonsstønad etter integreringsloven kapittel 5*.

III

Loven trer i kraft straks med verknad frå og med inntektsåret 2025.